

AVDELNING, TELEFON

Martina Irving Magnusson
Rättsavdelningen
08-678 55 00

TeliaSonera AB
Stab Juridik, Regulatoriska frågor
123 86 FARSTA

Saken

Fastställande av särskilda skyldigheter enligt 8 kap. 6 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (EkomL) för företag med ett betydande inflytande på den svenska marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet.

Post- och telestyrelsens avgörande

Post- och telestyrelsen (PTS) beslutar att ålägga TeliaSonera AB (TeliaSonera) följande skyldigheter.

1. TeliaSonera skall, i egenskap av operatör med betydande inflytande på slutkundsmarknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser, enligt 4 kap. 8 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (EkomL) tillhandahålla ett urval av hyrda förbindelser till slutkunder. Detta urval av hyrda förbindelser skall motsvara det minimiutbud av hyrda förbindelser som fastställs i en förteckning över standarder i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (se EGT L 186, 25.7.2003, s.43). Minimiutbudet skall tillhandahållas på följande villkor.
 - a) TeliaSonera förpliktas med stöd av 4 kap. 11 § EkomL att tillämpa kostnadsorienterad prissättning för tillhandahållandet av minimiutbudet av hyrda förbindelser. Priset skall beräknas med utgångspunkt i kostnadsredovisningsmetoden FDC.
 - b) TeliaSonera förpliktas med stöd av 5 kap. 14 § EkomL att under likvärdiga omständigheter tillhandahålla minimiutbudet av hyrda förbindelser på likvärdiga villkor och med likvärdig kvalitet till alla slutkunder.
 - c) TeliaSonera förpliktas med stöd av 5 kap. 14 § EkomL att offentliggöra uppgifter om tekniska egenskaper, taxor, periodiska hyresavgifter och övriga kostnader samt ange om dessa är differentierade. TeliaSonera förpliktas även att offentliggöra leveransvillkor.

Skyldigheterna specificeras närmare i bilaga 1.

PTS omprövar genom detta beslut de skyldigheter som gäller övergångsvis enligt 7 och 15 §§ lagen (2003:390) om införande av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (övergångsbestämmelserna) och upphäver med stöd av 19 § övergångsbestämmelserna och 1 § förordningen (2003:397) om införande av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation, för TeliaSoneras del, samtliga de skyldigheter som gällt enligt telelagen (1993:597) och som motsvaras av de skyldigheter som meddelas genom detta beslut.

Detta beslut gäller omedelbart.

Bakgrund

PTS har i särskilt beslut fastställt den svenska marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet som en relevant marknad.

Minimiutbudet av hyrda förbindelser syftar till att ge slutkunder tillgång till ett garanterat utbud av hyrda förbindelser för överföring av tal- och datatrafik i hela landet. Med minimiutbudet avses bestämda hyrda förbindelser med harmoniserade (enhetliga) egenskaper. Minimiutbudets omfattning finns fastställt i en förteckning över standarder i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Den relevanta marknaden omfattar samtliga hyrda förbindelser i enlighet med nämnda förteckning vilket för närvarande innefattar både analoga och digitala förbindelser med överföringskapaciteter upp till och med 2048 kbit/s.

I det nämnda beslutet har PTS identifierat TeliaSonera som operatör med betydande inflytande på den svenska marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser.

Enligt bestämmelserna i EkomL ankommer det på PTS att ålägga en eller flera skyldigheter på en operatör som har betydande inflytande på den aktuella marknaden. I detta beslut meddelar PTS skyldigheter avseende TeliaSonera.

Utkast till beslut med avseende på denna marknad har varit föremål för samråd enligt 8 kap. 10 och 11 §§ EkomL.

Skäl

1. Tillämpliga bestämmelser

Enligt 8 kap. 6 § EkomL skall den myndighet som regeringen bestämmer fortlöpande analysera de relevanta marknader som har fastställts enligt 5 §. Därvid skall Europeiska gemenskapernas kommissions riktlinjer för marknadsanalys och bedömning av ett företags betydande inflytande på marknaden beaktas. För varje marknad skall det fastställas om det råder effektiv konkurrens.

Om det vid en bedömning enligt första stycket konstateras att det inte råder effektiv konkurrens på en fastställd marknad, skall företag med betydande inflytande på den marknaden identifieras och beslut meddelas om skyldigheter enligt 4 kap. 4 § och 5 kap. 13 och 14 §§.

Om det vid en bedömning enligt första stycket konstateras att det råder effektiv konkurrens på en fastställd marknad, skall skyldigheter som har beslutats med stöd av 4 kap. 4 § och 5 kap. 13 och 14 §§ upphävas. Tidpunkten för upphävande av en skyldighet skall bestämmas med hänsyn till berörda parterers intressen.

Enligt 4 kap. 8 § EkomL § får en operatör som enligt 8 kap. 7 § EkomL har ett betydande inflytande på en viss marknad förpliktas att uppfylla rimliga krav på tillträde till och användning av nät och tillhörande installationer i syfte att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster. En sådan skyldighet kan avse att operatören bl.a. skall ge annan tillträde till specificerade nätdelar och tillhörande installationer.

Enligt 4 kap. 11 § EkomL får en operatör som avses i 4 § förpliktas att iaktta kostnadstäckning eller tillämpa kostnadsorienterad eller annan prissättning för specificerade typer av samtrafik och andra former av tillträde. En sådan förpliktelse kan enligt bestämmelsen även avse skyldighet för operatören att tillämpa en viss kostnadsredovisningsmetod.

Enligt 5 kap. 14 § EkomL får den operatör som enligt 8 kap. 7 § har ett betydande inflytande på marknaden för tillhandahållandet av minimiutbudet, åläggas skyldigheter som anges i 14 § p. 1-6 .

Enligt 5 kap. 13 § EkomL får den som enligt 8 kap. 7 § har ett betydande inflytande på en viss slutkundsmarknad, om skyldighet enligt 5 kap. 12 § eller 4 kap. 3-4 § är otillräckliga, i enlighet med 8 kap. 6 § förpliktas att vidta en lämplig åtgärd. En sådan förpliktelse kan avse att tillämpa ett visst högsta eller lägsta pris, inte vidta konkurrenshindrande åtgärd, eller inte göra tjänst som kan tillhandahållas fristående beroende av att även någon annan tjänst tillhandahålls.

2. Metodbeskrivning

2.1. Allmänt om åläggande av skyldigheter

Av 8 kap. 6 § EkomL följer att om PTS konstaterar att det inte råder effektiv konkurrens på en fastställd marknad, skall myndigheten identifiera företag med betydande inflytande på den marknaden och ålägga dessa företag lämpliga specifika regleringsskyldigheter eller bibehålla eller ändra sådana skyldigheter som redan existerar. Minst en skyldighet skall åläggas för den som har betydande inflytande på en relevant marknad.¹

Enligt 1 kap. 1 § EkomL syftar bestämmelserna i lagen till att enskilda och myndigheter skall få tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte vad gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster samt deras pris och kvalitet. Syftet skall uppnås främst genom att konkurrensen och den internationella harmoniseringen på området främjas. Samhällsomfattande tjänster skall dock alltid finnas tillgängliga på för alla likvärdiga villkor i hela landet till överkomliga priser. Vid lagens tillämpning skall

¹ Se prop. 2002/03:110, s. 176 samt kommissionens riktlinjer p. 114.

särskilt beaktas elektroniska kommunikationers betydelse för yttrandefrihet och informationsfrihet.

Av 1 kap. 2 § EkomL följer att åtgärder som vidtas med stöd av lagen inte får vara mer ingripande än som framstår som rimligt och skall vara proportionella med hänsyn till lagens syfte och de övriga intressen som anges i 1 §.

Enligt förarbetena till EkomL (prop. 2002/03:110 s. 185) åligger det myndigheten att utifrån problemets art välja den mest lämpliga skyldigheten för att uppnå syftet med åtgärden. Åtgärden skall syfta till att skapa effektiv konkurrens. PTS har att utgå från det grundlagsfästa egendomsskyddet (RF 2 kap. 18 §) vid prövningen av vilka skyldigheter som skall förpliktas den som har ett betydande inflytande på en marknad. Regeringsrätten har i det s.k. Barsebäcksmålet (RÅ 1999 ref. 76) formulerat en allmängiltig proportionalitetsprincip som lämpligen bör vara vägledande vid betungande offentlighetsrättsliga ingripanden mot enskilda. I nämnda mål uttalade Regeringsrätten att proportionalitetsprincipen innefattar flera olika krav som rättsordningen ställer på balans mellan mål och medel och mellan motstående intressen. Ingrepp från det allmänna sida mot enskild bör analyseras utifrån aspekterna ändamålsenlighet, nödvändighet och proportionalitet i strikt mening. Ett ingrepp skall således vara lämpligt utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, vara en nödvändig förutsättning för att målet med ingripande skall kunna uppnås och slutligen vara avvägt på så sätt att nyttan för det allmänna står i rimlig proportion till den skada som ingreppet förorsakar den enskilde.

I nämnda förarbeten, sid. 185, anges bl.a. följande med avseende på vilka hänsyn PTS har att iaktta vid åläggande av skyldigheter.

” I att åtgärden skall vara den lämpligaste ligger att myndigheten skall välja den minst ingripande åtgärden som efter en proportionalitetsavvägning och behovsprövning utifrån de enskilda och de allmänna intressen som står mot varandra, bedöms kunna leda till det önskade resultatet. För att kunna göra en bedömning av vilken åtgärd som är den mest lämpliga måste myndigheten göra en genomlysande konsekvensanalys och redovisa resultatet av de avvägningar som myndigheten gjort i ett motiverat beslut.”

För att skyldigheter skall anses vara proportionella måste de enligt kommissionens riktlinjer för marknadsanalys och bedömning av ett företags inflytande på marknaden i enlighet med gemenskapens regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (riktlinjerna) p. 118

- ha ett legitimt syfte,
- vara nödvändiga, och
- utgöra det alternativ som är minst betungande för företagen men samtidigt uppnår de överordnade målen.

Reglering av företag med betydande inflytande bör enligt PTS mening inte hämma incitament till effektiva investeringar i den verksamhet som regleringen omfattar, eller till investeringar i alternativ infrastruktur som är önskvärda ur ett samhälls-ekonomiskt perspektiv. Regulatoriska ingrepp bör syfta till en utveckling mot effektiv konkurrens på lång sikt på den relevanta marknaden i den mån det bedöms realistiskt, eller på andra marknader PTS definierat inom området för

elektronisk kommunikation. På vissa slutkundsmarknader skall regleringen främst ta sikte på skyddet för slutanvändarnas ställning på marknaden

2.2. Disposition

I det följande görs först en översiktlig beskrivning av konkurrensproblemen på marknaden med utgångspunkt i den marknadsanalys som myndigheten gjort i beslutet om fastställande av relevant marknad och identifiering av operatör med betydande inflytande. Beskrivningen omfattar även en redogörelse för befintliga skyldigheter som gäller enligt övergångsregleringen till EkomL, vilka påverkar konkurrenssituationen.

Mot bakgrund av konkurrensproblemen görs därefter en bedömning av vilka ålägganden som krävs för att komma till rätta med konkurrensproblemen och för att uppfylla målen med lagstiftningen. Därefter görs en avvägning av om dessa skyldigheter är lämpliga och proportionerliga. Slutligen följer en samlad bedömning.

3. Översiktlig beskrivning av konkurrensproblemen på marknaden

3.1. Befintliga skyldigheter

Den rådande marknadssituationen och konkurrensförhållandena påverkas av den reglering som tillämpas och fram till nu tillämpats på den relevanta marknaden. Nu gällande skyldigheter måste därför tas i beaktande vid en bedömning av vilka konkurrensproblem som finns på marknaden och i vilken mån dessa avhjälpas av befintlig reglering eller om befintliga regleringskrav inte motsvaras av ett konkurrensproblem.

Enligt nuvarande reglering omfattas TeliaSonera, i egenskap av operatör med betydande inflytande på marknaden för hyrda förbindelser, av krav på att tillhandahålla ett minimiutbud av hyrda förbindelser och att grunda sina taxor för minimiutbudet på kostnaderna, samt på begäran av tillsynsmyndigheten styrka att ersättning för hyrda förbindelser är kostnadsorienterad. Minimiutbudet omfattar analoga och digitala hyrda förbindelser med överföringskapaciteter upp till och med 2 Mbit/s. I den befintliga regleringen säkerställs att TeliaSonerans utbud fortsätter under rimlig tid och endast kan inskränkas efter medgivande från PTS. TeliaSonera har en skyldighet att offentliggöra minimiutbudet.

3.2. Marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser

PTS har i beslut bl.a. funnit att TeliaSonera har en marknadsandel överstigande 65 procent på den svenska marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet. Denna marknad, som under ett flertal år varit reglerad, domineras således av en operatör med mycket stor marknadsmakt och konkurrenssituationen har över tiden inte genomgått några större förändringar i gynnsam riktning.

Minimiutbudet av hyrda förbindelser utgör endast en del av de hyrda förbindelser som erbjuds slutkunder och TeliaSonera är den avsevärt största producenten av minimiutbudet. Andra operatörer erbjuder vanligtvis andra hyrda förbindelser och

mer förädlade nätverkstjänster. I de fall andra operatörer tillhandahåller hyrda förbindelser i enlighet med minimiutbudet till slutkunder sker det genom att de antingen köper TeliaSoneras grossistprodukter och därigenom får tillgång till nödvändig insatsvara för sin produktion av slutkundsprodukter eller att de producerar minimiutbudet baserad på egen etablerad infrastruktur. I vissa fall säljer även andra operatörer TeliaSoneras minimiutbud vidare till slutkunder utan någon ytterligare förädling. Detta har andra operatörer kunnat göra genom utformningen av gällande regelverk där minimiutbudet omfattat samma tjänster i grossistledet och slutkundsledet. Även om andra operatörer etablerat egen infrastruktur är de i de flesta fall tvungna att komplettera sina egna tillgångar med att köpa nätkapacitet från TeliaSonera för att kunna erbjuda slutkunderna en komplett tjänst. Särskilt gäller detta accessnätet, dvs. sista biten fram till slutkunden, där TeliaSoneras marknadsdominans är mycket stark.

Minimiutbudet är till sin karaktär en lågt förädlad tjänst och i stor utsträckning produceras och erbjuds likadana tjänster i grossistledet. Om en operatör, som saknar egen infrastruktur, skall tillhandahålla minimiutbudet måste operatören först köpa en grossisttjänst, paketera den och sedan sälja den vidare på slutkundsmarknaden med lönsamhet. Under förutsättning att ingen ytterligare förädling av minimiutbudet görs är vinstmöjligheterna för dessa operatörer marginella. Flertalet operatörer paketerar därför hyrda förbindelser tillsammans med andra elektroniska kommunikationstjänster, t.ex. telefonitjänster och dataöverföringstjänster för att på så sätt erhålla vinstmarginal. De operatörer som har egen infrastruktur måste för att bli konkurrenskraftiga producera dessa hyrda förbindelser mer effektivt än SMP-operatören. Genom att marknaden minskar i värde och antal kunder och samtidigt inte präglas av någon teknisk innovation är det svårt för en annan operatör att erhålla den kundvolym som krävs för att motivera en sådan verksamhet. I viss utsträckning erbjuder mindre operatörer hyrda förbindelser i enlighet med minimiutbudet, men med begränsningar i omfattningen av verksamheten. Vanligtvis är dessa operatörer etablerade i vissa lokalt avgränsade områden, t.ex. en kommun.

Slutkunderna på den aktuella marknaden har vanligtvis inget alternativ till TeliaSonera. I den utsträckning andra operatörer anlitas och kunden behöver hyrda förbindelser inom de områden där endast TeliaSonera är etablerade måste slutkunderna således anlita fler än en operatör. Flertalet operatörer ger kunderna volymrabatter vilka blir mindre om de hyrda förbindelser som slutkunderna köper sprids på flera operatörer. Det är inte ovanligt att slutkunderna då väljer att köpa samtliga hyrda förbindelser från TeliaSonera.

I den mån andra operatörer har funnit intressanta målgrupper har dessa redan tidigare identifierats och hunnit bearbetas under några år. I dagsläget kvarstår det inte många marknadssegment som övriga befintliga operatörer finner intressanta och de koncentrerar sig därför på annan verksamhet. Detta innebär i kombination med en hög investeringströskel för nya aktörer och att efterfrågan på de aktuella tjänsterna är avtagande, att marknaden inte kommer att utvecklas mot konkurrens inom överskådlig framtid.

3.3. *Sammanfattning av konkurrensproblemen*

Konkurrensproblemet på marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser är av strukturell art och yttrar sig främst i bristande möjligheter för andra operatörer än TeliaSonera att på konkurrenskraftiga villkor producera minimiutbudet, samtidigt som marknaden har en negativ utveckling i antal kunder, intäkter och lönsamhet. Potentiella konkurrenter finner under rådande omständigheter inte marknaden intressant och kan därför välja att fokusera sin verksamhet på andra, mer lönsamma, segment inom området elektronisk kommunikation. Slutkunderna får därmed en begränsad valfrihet vad gäller operatörer och tjänster. PTS bedömer att den bristande konkurrensen som präglar marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser kommer att bestå under överskådlig tid, då marknaden kännetecknas av stora etablerings- och expansionshinder samt avsaknad av potentiell konkurrens. Den bristande konkurrensen är till men för slutkunderna på marknaden.

4. PTS bedömning

4.1. *Skyldigheter i förhållande till konkurrensproblemen*

Mot bakgrund av TeliaSoneras nuvarande regleringsskyldigheter och de problem vad gäller bristande konkurrens som alljämt finns på marknaden, bedömer PTS att en situation utan förhandsreglering skulle kunna få negativa konsekvenser för marknads utveckling och för slutkundernas ställning. I avsaknad av förhandsreglering finns en uppenbar risk för skev prissättning, såsom exempelvis överprissättning eller korssubventioneringar mellan hyrda förbindelser och telefonitjänsten, något som inte uppstår om effektiv konkurrens skulle råda på marknaden. PTS redogör nedan för vilka ålägganden myndigheten anser nödvändiga för att komma till rätta med de identifierade problemen och för att uppnå de övergripande målen med lagstiftningen. Målen är att enskilda och myndigheter skall få tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte vad gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster samt deras pris och kvalitet.

4.1.1. *Tillhandahållande av minimiutbudet*

PTS gör följande bedömning i fråga om det föreligger rättsligt stöd för att införa skyldigheter om tillhandahållande av hyrda förbindelser.

Som en allmän utgångspunkt gäller enligt uttalanden i direktivet om samhällsomfattande tjänster² att det är nödvändigt att säkerställa den fortsatta tillämpningen av befintliga bestämmelser avseende minimiutbudet till slutanvändare, till dess att sådana bestämmelser inte längre behövs eftersom tillräcklig konkurrens råder på marknaden. I linje med detta uttalande anser PTS att det för svenska

² Beaktandesats 28 i Europaparlamentets och rådets direktiv om samhällsomfattande tjänster 2002/22/EG.

förhållanden alltjämt är nödvändigt att säkerställa att slutanvändarna ges möjlighet till ett garanterat utbud av hyrda förbindelser.

I artikel 18 i direktivet om samhällsomfattande tjänster regleras minimiutbudet av hyrda förbindelser. Enligt artikeln skall den nationella regleringsmyndigheten ålägga företag med betydande marknadsinflytande på marknaden för tillhandahållandet av hela eller minimiutbudet av hyrda förbindelser skyldigheter med avseende på tillhandahållandet av hyrda förbindelser fastställda i en förteckning över standarder som offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (se kommissionens beslut av den 24 juli 2003 om minimiutbudet av hyrda förbindelser (2003/548/EG) i enlighet med artikel 17 i ramdirektivet och de villkor för sådant tillhandahållande som fastställs i bilaga VII i direktivet som samhällsomfattande tjänster.

Artikeln ger medlemsländerna stöd för att införa bestämmelser om tillhandahållande av minimiutbudet samt villkor för tillhandahållandet i nationell lag.

Av 5 kap. 14 § EkomL framgår att den som har betydande marknadsinflytande på den nu aktuella marknaden i hela eller delar av landet får åläggas specifika förpliktelser om bl.a. icke-diskriminering och kostnadsredovisning. I lagens förarbeten (prop. 2002/03:110 s. 388) sägs att med hänsyn till den särskilda karaktär som präglar hyrda förbindelser, har de bestämmelser som är tillämpliga på sådana förbindelser samlats i paragrafen. Vidare sägs i förarbetena (s. 233) att bestämmelserna om hyrda förbindelser till slutkund inte inverkar på möjligheten att ålägga en operatör förpliktelser om samtrafik och andra former av tillträde enligt 4 kap. EkomL.

När det gäller tillhandahållande av hyrda förbindelser är det därför möjligt att tillämpa 4 kap. 8 § EkomL som säger att en operatör med betydande inflytande på en viss marknad får förpliktas att uppfylla rimliga krav på tillträde av nät och tillhörande installationer i syfte att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster. En sådan skyldighet kan avse att operatören bl.a. skall ge annan tillträde till specificerade nätdelar och tillhörande installationer.

PTS gör följande bedömning i fråga om det föreligger behov av att införa skyldigheter avseende tillhandahållande av ett minimiutbud av hyrda förbindelser.

Utifrån den analys som PTS har genomfört av den svenska marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet framstår det som nödvändigt att ingripa med skyldigheter avseende tillhandahållande av ett minimiutbud. Skyldigheten avser tillhandahållande av hyrda förbindelser som fastställs i den förteckning över standarder som offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning i enlighet med artikel 17 i ramdirektivet och bilaga VII i direktivet om samhällsomfattande tjänster.⁴ Därigenom uppnås till viss

⁴ Kommissionen får besluta om ändringar som är nödvändiga för att anpassa minimiutbudet av hyrda förbindelser till den tekniska utvecklingen och till ändringar av efterfrågan på marknaden, bland annat ett eventuellt upphävande av vissa typer av hyrda förbindelser som ingår i detta utbud. (Direktiv om samhällsomfattande tjänster, art.18 samt beaktandesats 28).

del en garanti för att slutanvändarna ges tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer samt att detta utbud är harmoniserat med övriga medlemsländer i den utsträckning medlemsländerna ålägger nationella operatörer motsvarande skyldighet.

Syftet med att ålägga skyldighet avseende tillhandahållande av minimiutbudet av hyrda förbindelser är att trygga förekomsten av sådana förbindelser samt att försäkra sig om att den dominerande operatören inte missbrukar sin ställning i förhållande till slutkunderna. Det är i nuläget många företag i slutkundsledet som är beroende av de förbindelser som ingår i minimiutbudet, för att täcka företagens behov av elektronisk kommunikation. Genom att det för en betydande grupp av slutanvändare i stort sett inte finns något alternativ till den dominerande operatörens minimiutbud av hyrda förbindelser är det väsentligt att utbudet även fortsättningsvis tillhandahålls på lika villkor i hela landet. Den nationella omfattningen av minimiutbudet är särskilt viktigt då flertalet slutkunder använder hyrda förbindelser för sin elektroniska kommunikation mellan olika arbetsställen,⁵ vilka kan vara spridda på olika håll i landet.

Enligt tidigare reglering har minimiutbudet erbjudits slutkunder med syftet att garantera ett utbud av överföringstjänster. Minimiutbudet har således inneburit en garanti om att samma tjänst varit tillgänglig i hela landet, på likvärdiga villkor och till rättvisa och skäliga priser.

En anslutning av slutkunder sker vanligtvis med kapaciteter upp till och med 2 Mbit/s. Även om efterfrågan på förbindelser med lägre överföringskapaciteter minskar är det fortfarande många företag som är beroende av att dessa finns eftersom alternativa anslutningsformer ofta saknas för bl.a. överföring av data från kreditkortsterminaler, bankomater och automattankningsanläggningar, där det inte föreligger något behov av höga överföringskapaciteter. Detta gäller även för analoga förbindelser, som minskar i efterfrågan i större utsträckning än digitala förbindelser. Det är emellertid betydelsefullt att hänsyn även tas till förbindelser för vilka efterfrågan minskar, då förutsättningarna för konkurrens är särskilt dåliga under sådana förutsättningar.

PTS anser inte att det mot bakgrund av svenska förhållanden för närvarande finns något behov av att varken inskränka eller utvidga det minimiutbud av hyrda förbindelser som kommissionen har fastställt i förteckningen över standarder. PTS bedömer att ett fortsatt säkerställande av minimiutbudet av hyrda förbindelser är nödvändigt för att uppnå de övergripande målen på marknaden för elektronisk kommunikation. Förutsättningarna för uppkomsten av effektiv konkurrens är små på denna marknad, som präglas av minskad efterfrågan och brist på teknisk innovation. De slutkunder som saknar reella alternativ och därför alltjämt är beroende av tillgång till minimiutbudet, har enligt PTS befogade förväntningar på att den reglering som hittills gällt inte skall upphöra utan vidare. Det är TeliaSonera som sedan tidigare varit ålagda att tillhandahålla minimiutbudet. PTS bedömer att TeliaSonera även fortsättningsvis kan tillhandahålla erforderlig kapacitet och att minimiutbudet kan erbjudas i

⁵ Verksamhet som bedrivs under en och samma gatuadress.

TeliaSoneras nät utan att nätets funktion eller tekniska säkerhet äventyras. PTS bedömer vidare att de föreslagna skyldigheterna inte innebär något ingrepp i TeliaSoneras immateriella rättigheter.

PTS anser därför att TeliaSonera, i egenskap av operatör med betydande inflytande på marknaden för minimiutbudet hyrda förbindelser, enligt 4 kap. 8 § EkomL till slutkunder skall tillhandahålla ett minimiutbud som överensstämmer med den förteckning över standarder som offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. En sådan skyldighet motsvaras av vad som redan gäller enligt telelagen och övergångsregleringen till EkomL. I skyldigheten ligger att TeliaSonera skall förhandla med den som önskar köpa förbindelse som ingår i minimiutbudet och på begäran överlämna sådan information som i det enskilda fallet är nödvändig för att avtal skall kunna träffas.

I bilaga 1 finns närmare specifikation av omfattningen av minimiutbudet av hyrda förbindelser. I det följande redogörs för de villkor som skall gälla för tillhandahållandet.

4.1.1.1. Villkor för tillhållande av minimiutbudet av hyrda förbindelser

Enligt direktivet om samhällsomfattande tjänster skall de nationella regleringsmyndigheterna säkerställa att tillhandahållandet av minimiutbudet av hyrda förbindelser följer de grundläggande principerna om icke-diskriminering, kostnadsorientering och insyn.⁶ Bestämmelser som är tillämpliga på sådana förbindelser har samlats i 5 kap. 14 § EkomL. För hyrda förbindelser på slutkundsmarknader kan även i motiverade fall skyldigheterna i 5 kap. 13 § tillgripas.

Enligt 5 kap. 14 § EkomL får en operatör som enligt 8 kap. 7 § EkomL har betydande inflytande på marknaden för tillhandahållande av hela eller delar av det minimiutbud av hyrda förbindelser som fastställts i en förteckning av standarder i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, i hela eller delar av landet förpliktas att

1. under likvärdiga omständigheter tillämpa likvärdiga villkor mot andra som tillhandahåller likvärdiga tjänster,
2. tillhandahålla hyrda förbindelser till andra på samma villkor och med samma kvalitet som gäller för operatörens egna tjänster eller för dotterbolags eller samarbetspartners tjänster,
3. utforma och använda en lämplig kostnadsredovisningsmetod,
4. offentliggöra tekniska egenskaper,
5. offentliggöra taxor, periodiska hyresavgifter och övriga kostnader samt ange om dessa är differentierade, eller
6. offentliggöra leveransvillkor.

Taxor och leveransvillkor som offentliggjorts enligt första stycket 5 eller 6 får inte ändras utan tillstånd från den myndighet som regeringen bestämmer.

⁶ Direktiv om samhällsomfattande tjänster 2002/22/EG, bilaga VII.

Av lagens förarbeten (prop. 2002/03:110 s. 233) framgår att bestämmelserna om hyrda förbindelser till slutkund inte inverkar på möjligheten att ålägga en operatör förpliktelser om samtrafik och andra former av tillträde enligt 4 kap. EkomL. När det gäller t.ex. prisreglering av minimiutbudet kan således 4 kap. 11 § tillämpas för operatör med betydande marknadsinflytande. (jfr motsvarande resonemang i avsnitt 4.1.1 om rättsligt stöd för att ålägga skyldighet avseende tillhandahållande av minimiutbudet av hyrda förbindelser).

4.1.1.2. *Prisreglering av minimiutbudet av hyrda förbindelser*

Enligt 4 kap. 11 § EkomL får en operatör som avses i 4 kap. 4 § samma lag förpliktats att iaktta kostnadstäckning eller tillämpa kostnadsorienterad eller annan prissättning för specificerade typer av samtrafik och andra former av tillträde. Detta får ske om en marknadsanalys enligt 8 kap. 5 § EkomL visar att en brist på effektiv konkurrens innebär att operatören kan ta ut överpriser eller använda prispress på ett sätt som missgynnar slutanvändarna.⁷

En förpliktelse enligt första stycket kan även avse skyldighet för operatören att tillämpa en viss kostnadsredovisningsmetod. En sådan förpliktelse kan förenas med skyldighet att göra en beskrivning av metoden tillgänglig för allmänheten. Kostnadernas huvudkategorier och reglerna för kostnadsfördelningen skall framgå av beskrivningen.

Den som har förpliktats att kostnadsorientera sin prissättning skall visa att priserna är rättvisa och skäliga med hänsyn till kostnaderna och får åläggas skyldighet att justera sina priser.

I 4 kap. 12 § EkomL anges att vid tillämpning av 11 § skall hänsyn tas till den investering som gjorts av operatören. En sådan skyldighet som anges i 11 § skall utformas så att operatören får en rimlig avkastning på kapitalinvesteringen.

TeliaSoneras starka ställning på marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser innebär att bolaget kan utnyttja sin marknadsstyrka och i stor utsträckning prissätta de aktuella tjänsterna oberoende av andra aktörer. Denna relativa frihet vid prissättningen innebär en risk för att TeliaSonera kan ta ut för höga priser, dumpa priserna, sampaketera tjänster för slutkunder eller att särbehandla vissa kunder på bekostnad av andra.

⁷ För att ålägga en prisregleringsskyldighet enligt 4 kap. 11 § EkomL krävs inte att regleringsmyndigheten faktiskt kan konstatera att den aktuella operatören tillämpat överprissättning eller prispress. Generellt kan sägas att det alltid finns ett incitament, och således en potentiell risk, för ett sådant beteende från en operatör som har ett betydande inflytande på en marknad. Detta uttrycks bl.a. i ERG Common Position on the approach to Appropriate remedies in the new regulatory framework, 23 april 2004, s. 13, där det anges att "When imposing ex ante remedies NRAs frequently cannot actually observe a certain type of anti-competitive behaviour but will have to anticipate the appearance of a particular competition problem based on the incentives of an SMP undertaking to engage in such a behaviour which in turn will be investigated in the market analysis."

För vissa slutkunder, som på denna marknad i stor utsträckning utgörs av företag, finns det idag ett begränsat utbud av anslutningstjänster för deras behov av elektronisk kommunikation, till följd av att dessa företag inte ingår i de målgrupper som marknadens aktörer i huvudsak riktar sina produkter till. Sedan tidigare har dessa företag i stor utsträckning kunnat få sitt behov mött av minimiutbudet av hyrda förbindelser. I många fall finns inte något alternativ till minimiutbudet av hyrda förbindelser som anslutningstjänst. För att dessa företag alltjämt skall kunna försäkras om att erhålla minimiutbudet till skäligen priser och att TeliaSonera inte skall ha möjlighet att utnyttja sin starka ställning negativt på denna slutkundsmarknad, krävs en prisreglering. Först genom prisreglerande åtgärder bedömer PTS att slutanvändarnas intressen kan tillgodoses och att tjänstekonkurrens kan främjas. Minimiutbudet är redan under gällande regelverk prisreglerat genom krav på kostnadsorienterade priser för TeliaSonera.

Om målet för kostnadsorienterad prissättning är att bibehålla intresset för investeringar i befintlig och alternativ infrastruktur anser PTS att LRIC⁸ är den lämpligaste kostnadsredovisningsmetoden att använda vid beräkning av prissättning för minimiutbudet av hyrda förbindelser. LRIC-metoden är utformad för att bibehålla incitament att investera i infrastruktur som på ett effektivt sätt kan producera tjänsten. PTS bedömer att en prisreglering av minimiutbudet av hyrda förbindelser i enlighet med LRIC-metoden skulle ge utrymme för andra aktörer att investera i infrastruktur om de på ett kostnadseffektivt sätt kunde producera minimiutbudet av hyrda förbindelser. På lång sikt skulle incitamentet för alla producerande parter på marknaden vara att effektivisera sin verksamhet vilket slutkunderna kan dra nytta av i form av större utbud och lägre priser. Intresset av att investera i insatsvaror för att tillhandahålla ett utbud som överensstämmer med minimiutbudet av hyrda förbindelser bedömer dock PTS i nuläget som mycket litet, i och med marknadens särdrag av hög mognad, låg teknisk innovation och slutkunder som i ökande omfattning efterfrågar alternativa tjänster.

När reglering av minimiutbudet övervägs är det särskilt viktigt att slutkunderna garanteras utbudet till ett rimligt pris. Det är inte lika tydligt på denna marknad som flertalet andra marknader inom området elektronisk kommunikation att rätt investeringssignaler skall stimuleras. Behovet av, och det samhällsekonomiska intresset av, investeringar i parallell infrastruktur gör sig enligt PTS mening inte i lika hög grad gällande på denna marknad. Till följd av i stort sett obefintlig tjänstutveckling saknas i mångt behov av kontinuerliga investeringar i den befintliga tekniken. I takt med den tekniska utvecklingen som pågår inom andra marknader är det möjligt att efterfrågan på minimiutbudet i framtiden blir så liten att behovet av ett reglerat utbud kan ifrågasättas. Därmed är det också angeläget att inte alltför ingripande åtgärder genomförs och att inte oproportionerligt betungande skyldigheter läggs på den operatör som har ett betydande marknadsinflytande. Mot bakgrund av marknadens särdrag är det tveksamt om en ändring av kostnadsredovisningsmetod från den nuvarande FDC-metoden till LRIC-metoden kan anses motiverad. Tillhandahållande av minimiutbudet är en samhällsomfattande tjänst, för vilken slutkundernas intressen kommer i första

⁸ Long run incremental costs (långsiktig särkostnad).

rummet. Enligt PTS bedömning kan i dagsläget en ändring av redovisningsmetod för kostnaderna inte motiveras utifrån målen med lagstiftningen. Om efterfrågan av minimiutbudet inte minskar är det dock viktigt att PTS utvärderar en eventuell övergång till LRIC-metoden i samband med kommande översyn av denna marknad. För närvarande är dock FDC⁹, med faktiska och historiska kostnader som grund, den redovisningsmetod som PTS anvisar som underlag för prissättningen av minimiutbudet.

PTS anser att kostnadsorienteringskravet på minimiutbudet är mycket viktigt genom att det begränsar den dominerande operatörens möjligheter att missbruka sin marknadsstyrka. Det vilar på den som förpliktats att kostnadsorientera sin prissättning att visa att priserna är rättvisa och skäliga med hänsyn till kostnaderna. För kontroll av att prissättningen är baserad på kostnaderna krävs att PTS kan granska dokumentation och tillämpningen av kalkylsystemet. Ett krav på kostnadsorientering skall därför förenas med villkor om att till PTS inge redovisning av kostnader och intäkter för minimiutbudet av hyrda förbindelser. Sådan inlämning skall lämpligen ske årligen på begäran av PTS. Vid eventuell förändring av priser för minimiutbudet av hyrda förbindelser är det av vikt att PTS i förväg informeras om förändringen samt de nya priserna. Sådan information skall lämnas minst 60 dagar i förväg för att säkerställa en granskning. I samband härmed skall även TeliaSonera inkomma med det kostnadsunderlag som prissättningen baseras på.

PTS finner således att TeliaSonera, i egenskap av operatör med betydande inflytande på marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet, med stöd av 4 kap. 11 § EkomL skall förpliktas att tillhandahålla minimiutbudet av hyrda förbindelser till ett kostnadsorienterat pris, som beräknas med utgångspunkt i redovisningsmetoden FDC. Skyldigheten motsvaras av vad som redan gäller enligt befintlig reglering och kan mot bakgrund av den bristande konkurrenssituationen och slutkundernas skyddsintresse inte anses mer ingripande än vad som i sammanhanget är motiverat.

4.1.1.3. *Icke-diskriminering*

Enligt 5 kap. 14 § p. 1-2 EkomL får en operatör som enligt 8 kap. 7 § EkomL har betydande inflytande på marknaden för tillhandahållande av hela eller delar av det minimiutbudet av hyrda förbindelser som fastställts i en förteckning av standarder i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, i hela eller delar av landet förpliktas att

1. under likvärdiga omständigheter tillämpa likvärdiga villkor mot andra som tillhandahåller likvärdiga tjänster,
2. tillhandahålla hyrda förbindelser till andra på samma villkor och med samma kvalitet som gäller för operatörens egna tjänster eller för dotterbolags eller samarbetspartners tjänster.

En skyldighet att tillämpa icke-diskriminerande villkor kan säkerställa att företag med betydande marknadsinflytande inte snedvrider konkurrensen genom att

⁹ Fully distributed costs (fullt fördelad kostnad).

särbehandla vissa motparter. Icke-diskriminering kan exempelvis hindra att ett vertikalt integrerat företag utan objektiva godtagbara skäl gynnar den egna organisationen eller närstående företag, eller på motsvarande sätt missgynnar konkurrenter.

De förpliktelser enligt 5 kap. 14 § EkomL som rör icke-diskriminering på marknaden för minimiutbudet överensstämmer med dem som får åläggas enligt 4 kap. EkomL. Förutom risken för att konkurrenter eller deras slutkunder diskrimineras är det dock minst lika viktigt att ingen av de egna slutkunderna kan diskrimineras, då skyldigheten avseende minimiutbudet syftar till att säkerställa att detta utbud tillhandahålls slutkunder på likvärdiga villkor i hela landet.

På marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet skall därför icke-diskrimineringsskyldigheten tolkas som en förpliktelse att tillhandahålla minimiutbudet av hyrda förbindelser på likvärdiga villkor under likvärdiga omständigheter, och med likvärdig kvalitet, till alla slutkunder.

PTS bedömer att skyldigheten att tillämpa icke-diskriminerande villkor är nödvändig för att skydda slutkundernas intressen och därigenom uppnå målen med lagstiftningen. Skyldigheten är inte mer ingripande än vad som i sammanhanget är motiverat. TeliaSonera skall därför, i egenskap av operatör med betydande inflytande på marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser, enligt 5 kap. 14 § EkomL tillhandahålla minimiutbudet av hyrda förbindelser till slutkunder på icke-diskriminerande villkor på det sätt som anges ovan.

4.1.1.4. *Insyn*

Enligt 5 kap. 14 § p. 4-6 EkomL får en operatör som enligt 8 kap. 7 § EkomL har betydande inflytande på marknaden för tillhandahållande av hela eller delar av det minimiutbud av hyrda förbindelser som fastställts i en förteckning av standarder i Europeiska gemenskapernas officiella tidning, i hela eller delar av landet förpliktas att

4. offentliggöra tekniska egenskaper,
5. offentliggöra taxor, periodiska hyresavgifter och övriga kostnader samt ange om dessa är differentierade, eller
6. offentliggöra leveransvillkor.

Taxor och leveransvillkor som offentliggjorts enligt första stycket 5 eller 6 får inte ändras utan tillstånd från den myndighet som regeringen bestämmer.

För att slutkunderna på ett enkelt sätt skall veta att minimiutbudet av hyrda förbindelser finns tillgängligt, vad det omfattar och till vilka villkor det tillhandahålls, bedömer PTS det som viktigt att information om minimiutbudet offentliggörs. Genom ett offentliggörande underlättas för slutkunder och marknadsaktörer att bedöma om minimiutbudet tillhandahålls på för dem rimliga villkor. Informationen skall vara tillräckligt specificerad för att säkerställa att slutkunder inte åläggs att betala för faciliteter som inte är nödvändiga för den begärda tjänsten. De specificerade uppgifterna skall offentliggöras på TeliaSoneras webbplats på Internet och hållas tillgängligt utan kostnad för den som önskar ta

del av dem. TeliaSonera skall vidare informera berörda parter om förändringar av villkoren i det utbud som offentliggjorts, inklusive prissättning, minst 60 dagar i förväg, för att dessa parter skall kunna vidta eventuella åtgärder som föranleds av förändringen.

Offentliggörandet av utbudet skall förutom produkt- och tjänstebeskrivning av minimiutbudet av hyrda förbindelser, innehålla nödvändiga uppgifter om

- tekniska egenskaper
- nätegenskaper
- prissättning och
- leveransvillkor

PTS bedömer att en skyldighet avseende offentliggörande av minimiutbudet är nödvändigt för att främja konkurrensen samt stärka slutkundernas förhandlingsposition och därigenom bidra till att målen med lagstiftningen uppnås. PTS anser därför att TeliaSonera, i egenskap av operatör med betydande inflytande på marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser, med stöd av 5 kap. 14 § EkomL skall offentliggöra relevant information om minimiutbudet av hyrda förbindelser. En sådan skyldighet är inte mer ingripande än vad som i sammanhanget är motiverat.

4.2 Samlad bedömning

För att komma till rätta med konkurrensproblemet skall för flertalet marknader ingripanden så långt möjligt ske genom ålägganden på grossistnivå.¹⁰ Vad gäller minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet är det dock enligt PTS uppfattning avgörande för slutkunderna och för marknadens övriga aktörer att förekomsten av minimiutbudet av hyrda förbindelser säkerställs till dess att tillräcklig konkurrens råder på varje delmarknad för tillhandahållande av de särskilda komponenterna i minimiutbudet. Genom avsaknaden av effektiv konkurrens på marknaden för minimiutbudet har således PTS funnit att en skyldighet att tillhandahålla minimiutbudet av hyrda förbindelser är ändamålsenligt och nödvändigt för att komma till rätta med de problem som annars uppstår på slutkundsmarknaden. Det föreligger till följd av att TeliaSonera har ett betydande inflytande på marknaden en risk för att dessa tjänster, i avsaknad av förhandsreglering, inte skulle kunna erhållas av slutkunder till rimliga villkor.

För att garantera att slutkunderna tillhandahålls minimiutbudet av hyrda förbindelser till rimliga priser har PTS bedömt att det är nödvändigt och

¹⁰ Enligt motiveringen till kommissionens rekommendation, sid. 15 framgår att ”Reglering av tjänster på slutkundsmarknaden bör införas endast där de nationella regleringsmyndigheterna anser att man med tillämpliga åtgärder i grossistledet eller motsvarande led inte skulle uppnå målet att säkerställa effektiv konkurrens.”

ändamålsenligt att prissättningen är kostnadsorienterad. Med en kostnadsorienterad prissättning finns förutsättningar att komma till rätta med konkurrensproblemen på marknaden och den risk för utnyttjande av marknadsmakt i prissättningen gentemot slutkunder som föreligger. Genom att marknaden karaktäriseras av en minskad efterfrågan, avsaknad av teknisk innovation och avsaknad av potentiell konkurrens under överskådlig tid anser PTS det som mest lämpligt att de kostnadsorienterade priserna beräknas enligt FDC på samma villkor över hela landet. PTS bedömer denna prisreglering som den minst ingripande åtgärden som krävs för att ge slutkunder tillfredsställande utbyte beträffande urval, pris och kvalitet. Skyldigheten innebär ingen nyhet i förhållande till vad som gällt för TeliaSonera sedan tidigare.

PTS anser mot bakgrund av de redovisade konkurrens- och slutkundsproblemen att skyldigheter avseende icke-diskriminering och offentliggörande av minimiutbudet är nödvändiga och ändamålsenliga villkor för tillhandahållandet av minimiutbudet av hyrda förbindelser. TeliaSonera tvingas inte att tillhandahålla något som bolaget inte redan tillhandahåller eller till sämre villkor än vad som för närvarande tillämpas gentemot slutkunderna. Mot bakgrund av att minimiutbudet redan i dag säljs till slutkunder och att de ålagda skyldigheterna till stor del varit desamma under ett flertal år bedömer PTS att åläggandet inte är mer ingripande än vad som är motiverat.

PTS har med utgångspunkt i de identifierade problemen på den aktuella marknaden samt med beaktande av befintliga skyldigheter, övervägt vilka ingripanden som är nödvändiga för att komma till rätta med faktiska och potentiella missförhållanden. Jämfört med en situation utan sektorsspecifik reglering på den aktuella marknaden, innebär de ovan redovisade skyldigheterna begränsningar i TeliaSoneras handlingsfrihet. Myndigheten utgår från det grundlagsfästa egendomsskyddet vid prövningen av vilka skyldigheter som skall åläggas den som har ett betydande inflytande på en marknad. Egendomsskyddet kan emellertid inskränkas genom sådan lagstiftning som är erforderlig för att reglera nyttjandet av viss egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse. Den lagstadgade möjligheten att införa skyldigheter avseende tillträde enligt EkomL innebär en sådan tillåten inskränkning av äganderätten. Härvid krävs emellertid att ingreppet är ändamålsenligt, nödvändigt och proportionellt.

PTS gör bedömningen att de sammantagna skyldigheterna är nödvändiga och ändamålsenliga i förhållande till konkurrensproblemen på marknaden och slutkundernas berättigade intressen, sett mot bakgrund av målen med lagstiftningen. Skyldigheterna har ett legitimt syfte genom att de avser att ge slutkunderna tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte vad gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster samt deras pris och kvalitet. Efter en avvägning mellan ingreppets nytta för det allmänna och intresset för TeliaSonera att kunna agera utan förhandsskyldigheter på den aktuella marknaden, finner PTS att det allmänna intresset väger tyngst. De aktuella skyldigheterna är samtidigt de minst ingripande åtgärderna som bedöms kunna säkerställa målen med lagstiftningen. Åtgärderna uppfyller därmed lagens krav på proportionalitet. TeliaSonera skall därför åläggas de skyldigheter som framgår av detta beslut.

4.3. Ikraftträdande

Enligt 8 kap. 22 § EkomL gäller ett beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen omedelbart om inte annat har bestämts. Emellertid finns i lagen (2003:390) om införande av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (övergångsbestämmelserna) bestämmelser rörande ikraftträdande av beslut angående skyldighetsålägganden meddelade med stöd av EkomL.

Enligt 19 § i övergångsbestämmelserna och 1 § förordningen (2003:397) om införande av lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (införandeförordningen) skall PTS så snart som möjligt ompröva sådana skyldigheter som enligt bl.a. 7 och 15 §§ i övergångsbestämmelserna skall gälla övergångsvis.

PTS omprövar genom detta beslut de skyldigheter som gäller enligt 7 och 15 §§ övergångsbestämmelserna och upphäver med stöd av 19 § i övergångsbestämmelserna och 1 § i införandeförordningen, för TeliaSoneras del, samtliga de skyldigheter som gällt enligt telelagen (1993:597) och som motsvaras av de skyldigheter som meddelas genom detta beslut. Detta beslut gäller omedelbart.

Underrättelse om överklagande

Post- och telestyrelsens beslut kan överklagas hos Länsrätten i Stockholms län, se bilaga 2.

Marianne Treschow

t.f. generaldirektör

Beslutet har fattats av t.f. generaldirektören Marianne Treschow. I ärendets slutliga handläggning har även deltagit avdelningschefen Ann-Marie Engvall, t.f. avdelningschefen Viveca Norman, rättschefen Eva Liljefors, enhetschefen Sara Andersson, handläggaren Lars-Erik Axelsson och verksjuristen Martina Irving Magnusson (föredragande).

Bilaga 1**Åläggande av särskilda skyldigheter för TeliaSonera AB på den svenska marknaden för minimiutbudet av hyrda förbindelser i slutkundsledet****1. Tillhandahållande**

- 1.1 TeliaSonera skall till slutkunder tillhandahålla ett urval av hyrda förbindelser, som till sin omfattning motsvarar kommissionens beslut (2003/548/EG) av den 24 juli 2003 om minimiutbudet av hyrda förbindelser med harmoniserade egenskaper och tillhörande standarder som avses i artikel 18 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, se Europeiska Unionens Officiella Tidning L 186 , 25/07/2003 sid. 43 -45.

2. Prisreglering

- 2.1 TeliaSonera skall tillämpa kostnadsorienterad prissättning för tillhandahållandet av minimiutbudet av hyrda förbindelser.
- 2.2 TeliaSonera skall tillämpa FDC som kostnadsredovisningsmetod, med de faktiska och historiska kostnaderna för tillhandahållandet som grund för prissättningen.
- 2.3 TeliaSonera skall årligen på begäran av Post- och telestyrelsen inge redovisning av kostnader och intäkter för minimiutbudet av hyrda förbindelser.
- 2.4 I samband med att TeliaSonera informerar Post- och telestyrelsen om prisförändringen i enlighet med punkt 4.5 skall TeliaSonera till Post- och telestyrelsen inkomma med det kostnadsunderlag som prisförändringen baseras på.

3. Icke-diskriminering

- 3.1 TeliaSonera skall under likvärdiga omständigheter tillhandahålla minimiutbudet av hyrda förbindelser på likvärdiga villkor och med likvärdig kvalitet till alla slutkunder.

4. Insyn

- 4.1 TeliaSonera skall specificera och offentliggöra relevanta uppgifter om och villkor för tillhandahållande av minimiutbudet av hyrda förbindelser. De uppgifter som skall offentliggöras skall åtminstone innehålla tekniska egenskaper, taxor, periodiska hyresavgifter och övriga kostnader samt om dessa är differentierade och leveransvillkor.
- 4.2 TeliaSonera ansvarar för framtagandet av de uppgifter som skall specificeras och offentliggöras enligt punkt 4.1. (Se även punkt 4.7)
- 4.3 De specificerade uppgifterna skall vara föremål för Post- och telestyrelsens granskning och inges till Post- och telestyrelsen samt publiceras inom två månader efter det att skyldigheten avseende insyn trätt i kraft.

- 4.4 Minimiutbudet av hyrda förbindelser skall vid offentliggörandet vara tillräckligt specificerat för att säkerställa att slutkunder inte åläggs att betala för faciliteter som inte är nödvändiga för den begärda tjänsten.
- 4.5 Minimiutbudet av hyrda förbindelser skall offentliggöras på TeliaSonerars webbplats på Internet och skall även i övrigt hållas tillgängligt utan kostnad för den som önskar ta del av det.
- 4.6 TeliaSonera skall informera Post- och telestyrelsen samt berörda slutkunder om förändring av villkoren för tillhandahållandet av minimiutbudet, inbegripet prissättningen, minst 60 dagar innan förändringen verkställs.
- 4.7 De specificerade uppgifterna för minimiutbudet av hyrda förbindelser skall innehålla uppgifter om
1. produkt- och tjänstebeskrivning
 2. tekniska specifikationer
 3. nätegenskaper
 4. villkor för tillhandahållande och användning
 5. prissättning
 6. Andra förhållanden som behövs för insyn i fråga om leverans av minimiutbudet av hyrda förbindelser.

4.7.1 Produkt- och tjänstebeskrivning

De specificerade uppgifterna om minimiutbudet av hyrda förbindelser skall innehålla en beskrivning av de produkter och tjänster som omfattas enligt punkt 1.

4.7.2 Tekniska specifikationer

I de specificerade uppgifter skall anges tillämpliga tekniska specifikationer och nätegenskaper som krävs för minimiutbudet av hyrda förbindelser enligt punkt 1.

4.7.3 Nätegenskaper

I de specificerade uppgifterna skall anges tillämpliga servicenivåer och tillgänglighet för minimiutbudet enligt punkt 1.

4.7.4 Villkor för tillhandahållande och användning

4.7.4.1 Orderförfarande och leveranstider

De specificerade uppgifterna skall innehålla uppgifter om orderförfarande och leveranstider. Den normala leveranstiden skall anges. Leveranstider skall vara skäliga i förhållande till det arbete som skall utföras.

4.7.4.2 *Frister för svar på begäran om leverans*

Frister för svar skall vara skäligen i förhållande till det arbete som skall utföras.

4.7.4.3 *Parametrar för tjänsternas kvalitet*

Kvalitetsnivån av hyrda förbindelser enligt punkt 1 skall anges i enlighet med de krav och specifikationer som hänvisas till i kommissionens beslut (2003/548/EG) om minimiutbudet av hyrda förbindelser med harmoniserade egenskaper och tillhörande standarder (se punkt 1.1 för fullständig referens).

4.7.4.4 *Rutiner för åtgärdande av fel*

De specificerade uppgifterna skall innehålla förfaranden och tidsfrister för åtgärdande av fel. Den reparationstid som anges skall vara normal i förhållande till samtliga hyrda förbindelser.

4.7.5 Prissättning

TeliaSoneras prissättning enligt punkt 2 av de produkter som ingår i minimiutbudet av hyrda förbindelser enligt punkt 1 skall specificeras och offentliggöras. Detta inkluderar priser, periodiska hyresavgifter och övriga kostnader samt om dessa är differentierade.

Priser som offentliggjorts får, enligt 5 kap. 14 § andra stycket EkomL, inte ändras utan tillstånd av Post- och telestyrelsen.

4.7.6 Andra förhållanden som behövs för insyn i fråga om leverans av minimiutbudet av hyrda förbindelser

4.7.6.1 *Villkor för fakturering och betalning*

De specificerade uppgifterna skall innehålla klara och tydliga villkor för fakturering och betalning.

4.7.6.2 *Säkerhet*

För det fall att krav på säkerhet kan komma att ställas skall framgå vilka objektivt fastställda kriterier som reglerar rätt att ställa krav på säkerhet gentemot viss motpart dels vid avtalets ingående, dels under pågående avtalsperiod.

4.7.6.3 *Avttalets giltighetstid, uppsägning och villkor för omförhandling*

De specificerade uppgifterna skall innehålla information om avtalets giltighetstid och dess uppsägning.

UNDERRÄTTELSE OM ÖVERKLAGANDE

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsrätten i Stockholms län. Brevet skall dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 5398, 102 49 Stockholm.

Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar genom att ange beslutets nummer. Tala också om vilken ändring av beslutet Ni vill ha. Brevet skall skrivas under.

Post- och telestyrelsen måste ha fått Ert överklagande inom tre veckor från den dag Ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

Post- och telestyrelsen sänder överklagandet vidare till länsrätten för prövning om Post- och telestyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt.

Om något är oklart kan Ni vända Er till Post- och telestyrelsen.